

DANISH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
DANOIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
DANÉS B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 7 May 2007 (morning)
Lundi 7 mai 2007 (matin)
Lunes 7 de mayo de 2007 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKST A

Danskerne nationaldrik

- ❶ Måske er det ikke statistisk korrekt, at kaffe er danskernes foretrukne drik, men vi er i hvert fald et folkefærd med stor lyst til en daglig – ofte stor – kop kaffe.

Kaffe er et udtømmeligt emne. Mange af os drikker den hver dag, og kan slet ikke komme i gang med dagens arbejde uden dette skud koffein. Vi taler næsten altid om, at vi drikker for meget af den, og nu må vi altså også skære ned. For rigtigt sundt kan man jo ikke påstå det er. Men heller ikke farligt... vel? Noget af det sidste nye om kaffedrikning er, at et par kopper eller tre med lange pauser imellem er okay, ja, nærmest positivt.

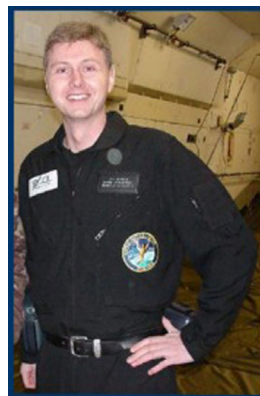
- ❷ **Legender...**
Lige siden forhistorisk tid – og det har vide rammer – har de indfødte i det bjergrige område Kaffe (Jamen, det hed det!) i Etiopien plukket de modne, saftige bær fra kaffebusken og spist frugtkødet. En anden historie siger, at det var en flok geder, der spiste de røde bær og blev meget kåde af det. En munk samlede en del bær sammen og hældte kogende vand over dem. Det smagte godt – og virkede opkvikkende, så han bragte naturligvis drikken med hjem til sit kloster, der blev kendt som ”det vågne kloster”. Siden fandt man på at udnytte bønnernes aromatiske smag, måske for omkring 1000 år siden.
- ❸ En anden legende siger, at en arabisk købmand i 1600-tallet smagte kaffe i Etiopien og bagefter drømte, at profeten Mohammed bød ham at tage kaffeplanter med hjem og plante dem i frugtbar jord. Da han vågnede, stod der to planter foran ham, som han tog med til Yemen.
- ❹ Samtidig siges det dog, at pilgrimme, der skulle til Mekka, smuglede bønner med sig trods forbud om udførsel allerede i 1450, og at det første kaffehus blev grundlagt i Mekka i 1470. Samtidig blev en ny kultur omkring det at drikke kaffe sammen og diskutere dagens nyheder grundlagt.
- ❺ **...og lidt kaffehistorie.**
Araberne var ene om at dyrke kaffe helt frem til starten af 1700-tallet og foretrak at holde denne gode tradition for sig selv. Men portugisiske og hollandske handelsrejsende fik fat i nogle planter, og bragte dem til deres kolonier på Sri Lanka og Java. Kaffeproduktionen bredte sig til de steder, hvor kaffebusken kan gro – nemlig i det tropiske klimabælte rundt omkring Ækvator.
- ❻ Den dyrkes forskelligt fra land til land og fra egn til egn. Dyrkningen skal individuelt tilpasses geografien, klimaet, landskabet og også de menneskelige ressourcer på stedet. Moderne dyrkningsmetoder adskiller sig ikke voldsomt fra de ældre tiders, for det mest krævende arbejde foregår med håndkraft ude i selve kaffeplantagen.
- ❼ Lige så forskellige steder kaffen dyrkes – Sydamerika, Afrika, Indonesien – lige så forskellig bliver den i smagen, hvad angår sødme, syrlighed, fylde, rundhed, kraft og så videre. Hvordan man så foretrækker den er en smagssag.

TEKST B

Per Wimmer – Danmarks første astronaut

Den første dansker i rummet

Per Wimmer er indtil videre den første dansker, som skal ud i rummet, et sted hvor under 500 mennesker nogensinde har været. Dette projekt skulle gå i opfyldelse i 2007.

- Per fik studenterhuen med udmærkelser i matematik- og fysikstudier fra Slagelse Gymnasium i 1987. I 1988 blev han uddannet i filosofi og fransk litteratur. I årene 1988-1993 tog han en uddannelse i retsvidenskab/jura fra universiteterne i London og København. I 1994 blev Per Wimmer intern hos FN i Geneve. Samtidig blev han uddannet fra College of Europe i Belgien, hvor han tog en mastergrad i europæisk politisk videnskab.
- 10 I 1996 arbejdede han for den danske europapolitiker, Henning Christophersen. Derefter var han i 1996–97 ansat hos McKinsey & Co med fokus i mediesektoren, og i 1998 tog han en mastergrad i handel, finansiering og internationale relationer fra Harvard University i USA. Han har siden været ansat hos finansfirmaet, Collins Stewart, i London.

Dannebrog på månen

- Da Per Wimmer altid har interesseret sig for rummet, var han en af de første, der betalte den fulde pris for en af de billetter, der blev udbudt af et amerikansk firma i 2000 for en plads på rumfærgen og en tur ud i rummet. Turen kostede mere end en million danske kroner og kommer til at tage cirka 7–8 timer i alt. For at komme med på turen skal man være i meget god form og Per træner dagligt, sideløbende med sit arbejde i London. Han træner også på en base i Rusland, hvor han bliver trænet i vægtløshed, flyver jetjagere og meget mere. Når drengedrømmen er opnået kunne Per godt tænke sig at besøge den Internationale Space Station, men det er ikke tilladt for øjeblikket. Han drømmer også om at komme helt op på månen og mener, at det er fuldt muligt for "almindelige" mennesker at kunne gøre det om 20–30 år.
- 20

TEKST C

Thereses tilstand

5 Først da vi passerer Riga på flyets højre side og jeg ved, at jeg er på vej hjem, erkender jeg hans nærhed. Længslen rammer mig, som et pludseligt flænsende rovdyrbid – chokerende og uden varsel, så jeg må lukke øjnene og stemme imod. ”Bli’r du dårlig?” En stewardesse bøjer sig over mig og jeg forsikrer, at jeg er okay, men tager imod det glas vand, jeg rutinemæssigt får tilbudt.

10 Paul. Der er en sommer og en revolution imellem [– X –] og jeg har hverken kunnet eller villet tænke på ham i disse uger, hvor et imperium brød sammen og et demokrati blev født. Eller jo. I enkelte røde glimt mærkede jeg ham den nat, [– 35 –] kampvognene kom og jeg for første gang i mit liv var parat til at dø [– 36 –] en sag, men måtte se andre gøre det for mig. Og da de væltede Felix Dzherzhinskij-statuen var det også Pauls hånd, jeg rakte [– 37 –] efter og det var først [– 38 –], da vi begyndte at trække vejret igen, at det gik op for [– 39 –], at det var en fremmeds grove næve, jeg stod og knugede så hårdt.

15 Et eller andet sted sagde det klik den nat, og for første gang anede jeg en knivspids fortrydelse over at skulle rejse. Rejse fra muligheden af at møde ham højrøstet i kantine eller på redigeringsgangen, som jeg havde gjort så tit. Rejse fra en sommer som måske kunne have været andet end arbejde, tilfældigheder og den sædvanlige tur sydpå.
– Kommer du igen? spurgte han, da jeg i tidlig morgendis tog afsked. Jeg lod et tvetydigt svar hænge i luften efter mig og fløj til Moskva.

20 For jo nærmere vi kommer Skandinavien, jo mere tårner han sig op og skygger for den følelse af suverænitæt og eufori, jeg havde, da jeg satte mig til at rette på flyet. Det var tre dage, der rystede såvel verden som mig, men jeg klarede den.

Hanne Vibeke Holst

TEKST D

Mange slags svin

Filur. Sådan hedder min datters marsvin.

En løjerlig lille fætter, der altså er navngivet, og som jeg glad fodrer og klør bag øret. Med andre ord har Filur et godt liv i et trygt bur med hø og daglige fodringer.

Men det er jo inkonsekvent. Havde Filur haft en lang, skaldet hale og spids snude ville jeg have jaget den hele vejen ud af husets kloaksystemer.

Nogle dyr bliver kløet bag øret, andre jager vi og andre igen er ”enheder” i en kødproduktion. Afhængig om det er kæledyr, vilde dyr eller husdyr.

Tag nu blot Filurs navnefæller, som svømmer i havene – langt fra dens trygge bur – ”marsvin” hedder en mindre type hval, men deres kontakt med os mennesker er ofte gennem en harpun i ryggen.

I begyndelsen af sommeren 2006 stemte Danmark for en ændring i Den Internationale Hvalkommission og ændrede det 20 år gamle forbud mod hvalfangst. Dermed er jagtsæsonen på ikke-truede hvalarter gået ind igen.

At hvaler har en særlig status og symbolkraft i menneskets besynderlige dyrehierarki ses af reaktionerne. Det er ikke argumentet om truede dyrearter, der anvendes. Nej, mange synes bare, at det er synd at slå hvaler ihjel, og at jagtmetoderne er grusomme og dyrplageri.

Nu kommer vi så til den tredje slags ”svin” og endnu længere væk fra Filurs verden. I Danmark lever der flere af denne slags end af mennesker. De bliver ofte behandlet mere som flæskesteg på fire ben end levende dyr. Men hvad de end er, ligner de os mennesker ret meget – så meget at vi kan bruge flere dele af dem ved operationer – deres hjerteklapper, f.eks. Men denne lighed kommer dem ikke tilgode. De fleste lever og dør, som på et samleband.

Jeg har stor sympati for hvaler og for argumentet om, at dyr ikke skal lide unødvendigt. Men jeg synes, det er hykleri, når hvalers død gøres til noget særligt. Det minder lidt om den tantede forargelse over jagt, samtidig med at man glad napper en billig serieproduceret ribbensteg i køledisken.